

Μία ἀλησμόνητη πνευματική ἐμπειρία

Ποιμαντική Ἐπίσκεψι στὴν Ἀποστολοβάδιστη Καυκασία, τὴν Ὁρθόδοξη Γεωργία

Ἡ ἄπειρος εὐσπλαγχνία τοῦ Κυρίου μας εὐλόγησε νὰ ἐπισκεφθοῦμε, στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰουλίου (3/16-8/21.7.2009), τὴν Ἀποστολοβάδιστη Καυκασία καὶ συγκεκριμένα τὴν Ὁρθόδοξη Γεωργία, προκειμένου νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὴν μικρὴ μας ἐκεῖ Ἐκκλησιαστικὴ Κοινότητα. Κέντρο της εἶναι ὁ νεότευκτος Ἱερὸς Ναὸς τῆς Παναγίας Πορταϊτίσης, στὸ βόρειο προάστιο Γκλντάνι τῆς πρωτεύουσας Τιφλίδος (Tbilisi), προϊστάμενος δὲ Αὐτῆς εἶναι ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Βασίλειος Μκαλαβισβίλι, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν Πρεσβύτερο π. Βαχτάνγκ Μαργκιάνι.

Ἡ ὥραία καὶ εὐλογημένη Γεωργία μᾶς αἰφνιδίασε εὐχάριστα. Φιλοξενηθήκαμε σὲ μία χώρα, τῆς ὁποίας τὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο τοῦ πολιτισμοῦ, κυρίως ὡς ἦθος, μᾶς ἔκανε νὰ αισθανώμεθα ὅπως στὴν Ἑλλάδα μας καὶ ἀκόμη καλύτερα, διότι ἡ ζωντανὴ καὶ ἐκδηλῆ εὐσέβεια δὲν ἔχει ἐπιτρέψει μέχρι τώρα τὴν βαθεῖα διείσδυσι τῆς ἐκκοσμικεύσεως.

Ἡ πνευματικὴ παρουσία τῆς Ἱεραποστόλου καὶ Φωτιστρίας τῆς Ἰθρίας/Γεωργίας, δηλαδὴ τῆς Ἁγίας Νίνας († 338 περ.)· ἐπίσης, τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου (ἑξαδέλφου τῆς Ἁγίας Νίνας), ὡς καὶ πολλῶν Ἁγίων, Βασιλέων, Ὁσίων καὶ Μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι εὐωδίασαν τὰ ἐδάφη τῆς πολυπαθῆς χώρας αὐτῆς, εἶναι ζῶσα καὶ ἰσχυρά.

Ἡ Παναγία ἡ Προταῖτισσα (ἡ Ἰθρίτισσα, τοῦ Ἁγίου Ὁρους) τιμᾶται μεγάλως καὶ οἱ ἅγιες Εἰκόνες Της εὐρίσκονται παντοῦ.

Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος καὶ Σίμων ὁ Κανανίτης εἶναι οἱ πρῶτοι Φωτισταὶ τῆς Γεωργίας. Ὁ ἱερὸς Τάφος τοῦ Ἁγίου Σίμωνος, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησε ἐκεῖ, εὐρίσκεται στὴν ἀρχαία πόλι Νικοποὶ (Ἀνακοπί). Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ἄφησε στὴν

χώρα αυτή μία θαυματουργή Εικόνα της Θεοτόκου, ἡ Ὅποια φυλάσσεται σήμερα στο Μοναστήρι τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου στήν Γελάτη.

Ὁ ἱερός Τάφος τῆς Ἁγίας Ἰσαποστόλου Νίνας σώζεται στο ὁμώνυμο Μοναστήρι τοῦ Μπόντμπε στήν περιοχή τῆς Καχέτης. Ὁ ἀχειροποίητος Σταυρός τῆς Ἁγίας Νίνας, τόν Ὅποιο τῆς ἔδωσε ἡ Θεοτόκος, ὅταν τήν προέτρεψε στο ἱεραποστολικό της ἔργο, εἶναι θησαυρισμένος στόν περίφημο Ναό τῆς Σιών στήν Τιφλίδα. Ὁ ναῖσκος, ὁ ὁποῖος ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ κελλίου της, ἐτι ζώσης τῆς Ἁγίας Νίνας, διασώζεται στόν περίβολο τῆς Ἱεράς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος στήν πρώτη προωτεύουσα, τήν Μτσχέτα. Ὁ Ἄραφος Χιτῶν τοῦ Κυρίου μας καί ἡ ἱερά Μηλωτή τοῦ Ἁγίου Προφήτου Ἡλιοῦ διασώζονται στήν ἐκκλησιαστική αὐτή χώρα. Τό Βαπτιστήρι, στο ὁποῖο ἐβαπτίσθησαν οἱ πρῶτοι Βασιλεῖς Μιριάν (265-342) καί Νάνα, ὡς καί ὁ Τάφος αὐτῶν, εὐρίσκονται στήν Μτσχέτα.

Μία χώρα – ἐκκληξίς!... Τῆς ὁποίας ὁ πολιτισμὸς ἀνάγεται στήν ἐπίδρασι τῶν ἐλληνικῶν ἀποικιῶν τοῦ Εὐξείνου Πόντου καί διὰ μέσου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καί τῶν Ρωμαίων φθάνει ὡς τὸ Βυζάντιο!... Τῆς ὁποίας οἱ Ναοὶ (Μοναστηριακοὶ καί Ἐνοριακοὶ), ἦσαν σχεδὸν γεμάτοι ἀπὸ πιστοὺς προσευχομένους, ἰδίως γυναῖκες, ἀνεξαρτήτως ἡμέρας καί ὥρας!... Τῆς ὁποίας ὁ λαός, ἂν καί πτωχὸς καί ταλαιπωρημένος (μέσα σὲ 20 περίπου χρόνια ἔχουν γίνεи τέσσερις πόλεμοι!...), εἶναι πολὺ εὐσεβής, ἀπλὸς, καλόκαρδος, φιλόξενος, ἀξιοπρεπής, γεμάτος ζωὴ καί ἐλπίδα!... Τῆς ὁποίας ἡ Μοναστική Παράδοσις, ἀναγομένη στο ΣΤ΄ αἰ. (πολλὰ Μοναστήρια καί Λαῦρες, χιλιάδες Μοναχοί), ἀνανεώνεται ἐλπιδοφόρα!...

* * *

ΤΗΝ Πέμπτη, 3/16η Ἰουλίου, στίς 10:45΄, μετὴν πτῆσι 1846 τῶν «Τουρκικῶν Ἀερογραμμῶν», ξεκίνησαν γιὰ τήν Τιφλίδα, μέσω Κωνσταντινουπόλεως, οἱ Ἀρχιερεῖς μας Θεοφιλέστατοι Ὁρεῶν κ. Κυπριανὸς καί Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος, μαζί μετὸν Ὑποδιάκονο καί Ἐκκλησιαρχὴ Γέροντα Ἀντώνιο Ἀγιοκυπριανίτη καί τὸν Γεωργιανὸ ἀδελφὸ μας Ἰλαρίωνα, διαμένοντα στήν Θεσσαλονίκη. Μετὰ ἀπὸ μία ὥρα ἦσαν στήν Πόλι καί ἐν συνεχείᾳ μετὴν πτῆσι 1382 τῶν ἰδίων Ἀερογραμμῶν ἀνεχώρησαν γιὰ τήν Τιφλίδα στίς 12:30΄, ὅπου ἐφθασαν στίς 15:50΄, ὥρα Ἑλλάδος (16:50΄, ὥρα Γεωργίας).

Στὸ Ἀεροδρόμιο τῆς Τιφλίδος τοὺς ὑποδέχθηκαν ἐγκάρδια οἱ πατέρες Βασίλειος καί Βαχτάνγκ μαζί μετὸν ὁμάδα πιστῶν καί ἀμέσως κατευθύνθησαν στόν Ἱερὸ Ναὸ μας τῆς Παναγίας Πορταϊτίσεως γιὰ νὰ προσκυνήσουν. Τοὺς ἀνέμεναν οἱ ἐνοριῖτες μας γιὰ τήν καθιερωμένη ὑποδοχή, οἱ δὲ

ψάλτριες ἔψαλαν πολὺ ὠραῖα τὸ «Ἄξιόν ἐστι» στὰ ἑλληνικά! Ἔγιναν προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις καὶ παρετέθη λιτὸ γεῦμα μέσα σὲ ἓνα βαγόνι τραίνου ποὺ λειτουργεῖ προσωρινὰ ὡς Τράπεζα...

Ὁ Ἐνοριακὸς μας αὐτὸς Ναὸς ἔχει διαστάσεις 24×18×33 (ῦψος) μέτρα. Εἶναι ὁ δεύτερος σὲ μέγεθος Ναὸς μετὰ τὸν ἐπίσης νεοπαγῆ Πατριαρχικὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος στὸ κέντρο τῆς Τιφλίδος. Ἔχει κτισθῆ ἀποκλειστικά καὶ μόνο ἀπὸ τὶς γυναῖκες τῆς Ἐνορίας μας!

Ἔχει ὀλοκληρωθῆ ἡ ἐσωτερικὴ πλακόστρωση καὶ τώρα θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπένδυσις μὲ ἐιδικὴ γεωργιανὴ πέτρα. Στὸν πρόχειρα περιφραγμένον αὐλόγυρο ὑπάρχουν διάφοροι βοηθητικοὶ χώροι, ἐργαστήρια καὶ κηροπλαστεῖο (ἀγνὸ κερὶ). Δεξιὰ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ ὑπάρχει Βαπτιστήριον, ὅπου τελοῦνται συνεχῶς Βαπτίσεις, ἀριστερὰ δὲ Ἔκθεσις ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν εὐλαβείας.

Ἄν καὶ ὁ π. Βασίλειος (63 ἐτῶν) ἦταν κρατούμενος μέχρι προσφάτως, στὶς φυλακὰς γιὰ 4,5 ἔτη, ἐξ αἰτίας τῆς αὐστηρᾶς στάσεώς του ἔναντι τοῦ Πατριαρχείου Γεωργίας, τὸ ἔργο τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς Ἐνορίας συνεχίσθη μετὰ τὸν θαυμαστὸ ζῆλον τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, ἰδίως τῶν γυναικῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ π. Βαχτάνγκ.

• **Οἱ Θεοφιλέστατοι** ἐπέστρεψαν ἀργὰ στὸ κέντρο τῆς Τιφλίδος, ὅπου σὲ μία πτωχικὴ συνοικία, κατέλυσαν στὸ σπίτι τῆς εὐλαβοῦς καὶ σοφῆς καὶ πολὺ χαριτωμένης κας Ρουσουντάν, πνευματικῆς θυγατέρας τοῦ π. Βασιλείου. Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀποσύρθησαν ἀρκετὰ κουρασμένοι, ἀλλὰ πολὺ χαρούμενοι. Ὁ Ἰλαρίων φιλοξενήθηκε στὸ οἰκογενειακὸ του σπίτι.

* * *

ΤΗΝ Παρασκευή, 4/17η Ἰουλίου, ἡμέραν ταλαιπωροποιοῦ καύσωνος, ἀφιερῶθηκε σὲ διάφορα πολὺ σημαντικὰ Προσκυνήματα ἐντὸς καὶ περὶ τῆς Τιφλίδος.

• **Ἐν πρώτοις**, κατευθυνθήκαμε πρὸς τὴν ἀρχαία πρωτεύουσα Μτσχέτα (Mtskheta), περίπου 20 χλμ. Β.Δ. τῆς Τιφλίδος, στὴν συμβολὴ τῶν ποταμῶν Κουρὰ (Κούρ, Κύρου, Μιτκβάρι) καὶ Ἄραγβι.

α. **Ἀπέναντι** ἀπὸ τὴν Μτσχέτα καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς συμβολῆς ὑπάρχει ἓνα ὄρος, στὴν κορυφὴ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῆ ἓνας ἐκπληκτικὸς λιθόκτιστος Ναὸς ἐπ'

ὄνόματι τῆς Ἁγίας Νίνας (Ε΄ αἰ., συριακῆς ἐπιρροῆς ἀρχιτεκτονικά), σὸ σημεῖο ὅπου ὑπῆρχαν τὰ εἶδωλα πὸ κατέστρεψε ἡ Ἁγία μὲ τὴν προσευχὴ τῆς καὶ ἔσθησε τὸν Τίμιο Σταυρό.

Στὰ ριζὰ τοῦ λόφου αὐτοῦ, στὸν ποταμὸ Κουρά, ἐβαπτίσθησαν οἱ Γεωργιανοί, τότε στὶς ἀρχὲς τοῦ Δ΄ αἰ., ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου.

6. Ἐντὸς τῆς Μτοχέτα, προσκυνήσαμε στὸν ἐπίσης ἐκκλησιαστικὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καλούμενον Σβετιτσόβελι (Ἱερὸς Στύλος), ὁ ὁποῖος εἶχε ἀνεγερθῆ

ἀρχικῶς ὡς ξύλινος ἐπὶ τοῦ μυροβλύζοντος καὶ θαυματουργοῦ κέδρου, στὸν κῆπο τοῦ Βασιλέως Μιριάν. Ὑπὸ τὸν κέδρον αὐτὸν ἦταν ὁ Τάφος τῆς Ἁγίας Σιδωνίας, ἡ ὁποία ἔφερε στὴν ἀγκαλιά τῆς τὸν τιμώτατο Χιτῶνα τοῦ Κυρίου μας!... Ὁ Τάφος σώζεται μέχρι σήμερα, σὸ κέντρο περίπου τοῦ ἐπιβλητικοῦ Ναοῦ. Ἡ εἰκονογράφησις θαυμάσια, σὸ δάπεδο οἱ τάφοι τῶν Ἡγεμόνων (ἀπὸ ταπεινῶσι, γὰ νὰ πατῶνται ἀπὸ ὄλους!...). Ἀποτελοῦσε τὴν ἔδρα τοῦ Πατριάρχου («Καθολικοῦ», τίτλος) τῆς Ἰθρίας/Γεωργίας.

γ. Στὴν Μτοχέτα εἶναι καὶ τὸ γυναικεῖο Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐντὸς τοῦ Καθολικοῦ προσκυνήσαμε τοὺς Τάφους τῶν Ἁγίων Βασιλέων Μαριάν καὶ Νάνας. Στὸν περίβολό του, προσευχηθήκαμε σὸ Ναῦδριο πὸ ἔχει ἀναγερθῆ στὴν θέσι τοῦ κελλιοῦ, ὅπου ἔμενε ἀρχικῶς ἡ Ἁγία Νίνα. Ἐπίσης, στὸν θαυματόδρυτο τάφο ἐνὸς συγχρόνου Γεωργιανοῦ Ἁγίου, τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ Γαβριήλ († 1995), ὁ ὁποῖος συμφωνοῦσε μὲ τὴν στάσι τοῦ ἡμετέρου π. Βασιλείου ἔναντι τοῦ Πατριαρχείου καὶ κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

● **Κατόπιν**, συνεχίσαμε Β.Δ., όπου μετά από περίπου 10 χλμ. εύρισκεται ή περίφημη Ίερά Μονή του Όσιου Σίω, ένός έκ των δώδεκα μαθητών του Όσιου Ίωάννου, οί όποιοι έστάλησαν υπό τής Θεοτόκου έκ τής Συρίας τόν ΣΤ΄ αϊ. στήν Ίβηρία για να έδραιώσουν τήν χριστιανική Πίστι.

Γύρω από τόν Άσκητήριον του Άγίου Σίω άναπτύχθηκε μία πολυπληθής Λαύρα (μέχρι 2.000 Μοναχοί!...). Έπάνω από τήν όρεινή Μονή, στήν κατακόρυφη πλαγιά, οί όπές των άσκητηρίων προκαλούν δέος και κατάνυξι. Σώζεται τόν υπόγειον βραχώδες σπήλαιο του Άγίου, έντός του όποιου και ό Τάφος του. Έπίσης, τόν προηγούμενον Άσκητήριον του Άγίου, όπου έδέχθη τήν έπίσκεψιν τής Θεοτόκου (και του Τιμίου Προδρόμου), ή Όποία του υπέδειξε τόν νεώτερον τόπον τής άσκήσεώς του.

Τόπος θαυμάσιος, πλήρως ήσυχαστικός, κατανυκτικός...

Τώρα ή Μονή άνασυγκροτείται, έγκαταβιούν δέκα Μοναχοί και όκτώ Δόκιμοι. Άσπασθήκαμε τήν ιερά Κνήμη και τμήμα τής εύλογημένης Κάρας του Άγίου Σίω, καθώς και τμήμα των ιερών Λειψάνων του Όσιου Ευαγγρίου, μαθητού και διαδόχου του Άγίου Σίω.

● **Μέσω** τής Μτοχέτα, έπιστρέφουμε στήν Τιφλίδα... Ό καύσων, ταλαιπωροποιός δυνάστης... Έν τούτοις, άντλούμε δροσιά από τήν εύλάβεια των ανθρώπων... Οί γυναίκες κατά κανόνα, σεμνά ντυμένες. Ένθυμούμεθα τήν Άθήνα τής δεκαετίας του ΄50. Φτώχεια και αξιοπρέπεια... Μας σταματούν στον δρόμον να πάρουν εύχή, με τισ παλάμες τήν μία επί τής άλλης, όπως όταν κοινωνούν οί Κληρικοί μέσα στο Ίερό Βήμα... Άλλοι, κατεβαίνουν από τόν αυτοκίνητον και σπεύδουν για να τούς σταυρώσουμε και άσπασθούμε...

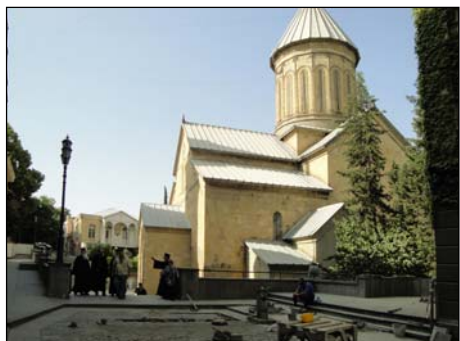
α. Έπισκεπτόμεθα τόν Έθνικόν Μουσείον. Είναι τόν κτήριον τής Ίερατικής Σχολής, όπου έσπούδαζε ό Στάλιν, προκειμένου να γίνη Ίερεύς, κατά τήν έπιθυμία τής εύλαβοῦς μητέρας του!...

Ό εύλαβέστατος και εύγενέστατος ξεναγός μας, ό εύλογημένος Άλχάξιος, γαλλομαθής και φιλέλληνας, κ. Άλέξανδρος, φροντίζει να είναι δωρεάν ή είσοδος μας στο τμήμα των έκκλησιαστικῶν θησαυρῶν, οί όποιοι διεσώθησαν εκεί από τήν κομμουνιστική λαίλαπα ως έθνική κληρονομία.

Ἡ ἀρχαία πλούσια πολιτιστική κληρονομιά τῆς Γεωργίας ξετυλίχθηκε γιὰ ἀρκετὴ ὥρα μπροστὰ στὰ ἐκπληκτὰ μάτια μας, ἀλλὰ καὶ τὴν προσευχομένη καρδιά μας!

Θησαυροὶ ἀνεκτίμητοι καὶ ἀπερίγραπτοι!... Εἰκόνες, ψηφιδωτά, νωπογραφίες, χρυσοχοῖα, ξυλογλυπτική, ἀργυροχοῖα κ.ἄ. μαρτυροῦσαν γιὰ ἕναν πολιτισμό, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑποστή τὴν βαθυτάτη ἐπίδρασι τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, διατηρώντας τὴν γεωργιανὴ ταυτότητά του. Κορυφώθηκε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Βασιλέως Δαβὶδ Γ' τοῦ Ἀναμορφωτοῦ/ Ἀνανεωτοῦ (1089-1125) καὶ τῆς Βασιλίσσης Θάμαρ (1184-1213). Ἐπακολούθησε ἡ καταστροφή ὑπὸ τῶν Μογγόλων καὶ τρεῖς αἰῶνες παρακμῆς.

6. Στὸν πρόην πατριαρχικὸ Ναὸ, τὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Σιών, εἶχαμε τὴν οὐράνια εὐλογία νὰ προσκυνήσουμε τὸν ἀχειροποίητο ἀπὸ κληματόβεργες καὶ νῦν ἐπαργυρωμένο Σταυρὸ τῆς Ἀγίας Νίνας, δῶρο τῆς Θεοτόκου, ὡς καὶ μέρος τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Στὸ δάπεδο πάλι τάφοι διαφόρων ἐπιφανῶν. Ἡ Ἐκκλησία ὑπερ-πλήρης ἀπὸ προσευχομένους πιστοὺς, ἂν καὶ ἡ ὥρα ἦταν «ἀκατάλληλος»!... Ὅπως ἕνας Ἱερεὺς ἐξομολογεῖ ἀπόμερα... Ναὸς κατασκευασμένος, γεμάτος χάρι, εὐωδία καὶ πνευματικὴ ὁμορφιά, ἀνάγει τὴν ἀρχὴ του στὸν Ε΄ αἰ.

• **Ὅμως**, ἡ ὁμορφὴ Τιφλίς, μεγάλης σημασίας πνευματικὸ, πολιτιστικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ κέντρο, κρῦβει πολλοὺς θησαυροὺς... Πόλις ἀρχαία τῆς Ἀνατολικῆς Γεωργίας, τὴν ὁποία ἱδρυσε ὁ Βασιλεὺς Βαχτάνγκ Γουρ-Ἀσλάν τὸ 455, ἔχει κτισθῆ ἐν μέρει σὲ ἕνα γραφικὸ φαράγγι, τὸ ὁποῖο διασχίζει ὁ ποταμὸς Κουρά, ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Μτسخέτα καὶ ἐκβάλλων στὴν Κασπία Θάλασσα μέσῳ Ἀζερμπαϊτζάν. Ἔχει περίπου 1.000.000 κατοίκους.

γ. Στὴν παλαιὰ πόλι, στὴν ἀνατολικὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Κουρά, ἀπέναντι ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, ὑπάρχει ἀρχαῖος θαυμάσιος Ναός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ὁ ἱερός Τάφος τῆς Ἀγίας

Σουσανίκης († 475) και στο χαμηλό-τερο πλάτωμα δεσπόζει τὸ ἄγαλμα τοῦ ἐπίπλου Βασιλέως ἰδρυτοῦ τῆς Τιφλίδος.

Προσευχηθήκαμε στὸν ἱερὸ Τάφο μὲ κατάνυξι, ἐνῶ ὁ Ναὸς ἦταν κατάμεστος ἀπὸ γυναῖκες κυρίως, μάλιστα νέες, οἱ ὁποῖες ἔψαλαν τὴν Παράκλησι. Ἔσπευσαν μὲ λαχτάρα νὰ ἐκφράσουν τὴν εὐλάβειά τους καὶ νὰ πάρουν εὐχή... Μᾶς ἀκολούθησαν μέχρι ἔξω!...

δ. Στὸν μέσον ἀκριβῶς τοῦ περιφήμου αὐτοῦ Ναοῦ ἐδέσποξε μία ὑπερμεγέθης Εἰκόνα τῶν 100.000 Ἁγίων Μαρτύρων. Τόσοι περίπου ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς Τιφλίδος τὸν ΙΓ΄ αἰ., ὅταν οἱ βάρβαροι Μογγόλοι τὸ 1228, ὑπὸ τὸν Τζέκις Χάν, κατέστρεψαν τὴν πρωτεύουσα, κατεκρήμνισαν ὅλους τοὺς Ναὸς καὶ ἐνέπαιξαν τὰ ἱερὰ σεβάσματα τῶν Χριστιανῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν θαυματουργὸ Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου «Σιών». Ὑποχρέωσαν τοὺς κατοίκους, διερχομένους τὴν γέφυρα νὰ ποδοπατοῦν Αὐτήν. Ὅλοι ἀρνήθησαν καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Τὰ ἱερὰ Λεῖψανά τους ἐρρίπτοντο στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Κουρά. Ἐπὶ σαράντα ἡμέρες ἡ περιοχὴ εὐρίσκετο ἐντὸς φωτεινῆς νεφέλης!

ε. Τὸ σημεῖο ὅπου ἐμαρτύρησαν εἶναι ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸν Ναὸ τῆς Ἁγίας Σουσανίκης. Ἐχει ἀνεγερθῆ ὠραῖο Ἐκκλησάκι στὸν τόπο αὐτὸ, δίπλα στὴν νέα γέφυρα. Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἓνα ἱερὸ Προσκυνητᾶριο, στὸ σημεῖο ὅπου ἐμαρτύρησε καὶ ὁ Ἅγιος Ἄβδ, Ἄραδας ἀρωματοπώλης, πὺν ἐπίστευσε στὴν Ἀλήθεια καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς του κατακτητῆς τῆς Γεωργίας (Ζ΄ αἰ.).

• **Ἐπιστρέψαμε** στὸ κατάλυμά μας, ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα, κατάφορτοι ἀπὸ εὐλογίες καὶ ἀναβαπτισμένοι στὴν Γεωργιανὴ Εὐσέβεια. Ἡ φιλόξενη οἰκοδέσποινα κα Ρουσουντὰν μᾶς περιποιήθηκε ἀπλόχερα καὶ ἐγκάρδια.

* * *

Τὸ Σάββατο, 5/18η Ἰουλίου, διαρκοῦντος τοῦ ταλαιπωροποιοῦ καύσωνος, ἐπισκεφθήκαμε τὸ χωριὸ τοῦ π. Βασιλείου. Τὸ Ναχουρ-κούρου εἶναι ἓνα ὄρεινὸ χωριὸ στὰ δυτικά, σὲ ὑψόμετρο περίπου 850 μ. καὶ ἀπέχει γύρω στὰ 45΄ ἀπὸ τὴν Τιφλίδα. Οἱ κάτοικοί του τὸ ἔχουν

έγκαταλείπει, για να έγκατατασταθούν στα αστικά κέντρα, λόγω της πτωχείας. Έχουν άπομείνει μόνο τέσσερις οικογένειες!

Μας υποδέχθηκε με την παρηγορητική του δροσιά... Σε ιδιοκτησία του π. Βασιλείου, υπάρχει ωραίος Ναός του Άγιου Γεωργίου, όπου έψάλαμε την Παράκλησι της Θεοτόκου. Υπήρχαν ερείπια παλαιού Ναού, επί των οποίων ο π. Βασίλειος, εν μέσω διωγμών και ταλαιπωριών επί Κομμουνισμού, ύψωσε τον νέο. Είναι πλήρως άγιογραφημένος. Το κτήμα είναι περιφραγμένο και περιλαμβάνει ένα οίκημα φιλοξενίας και το νεόδμητο καμπαναριό. Προορίζεται για γυναικείο Μοναστήρι.

Γευματίσαμε κάτω από τα πεύκα, στην δροσιά. Είμεθα περίπου δέκα συνδαιτυμόνες. Ήταν μία συγκινητική έμπειρία. Η παραδοσιακή Γεωργιανή φιλοξενία σίς καλύτερες στιγμές της...

Έπισκεφθήκαμε και το Κοιμητήριο του χωριού, όπου έτελέσαμε «τρισάγιο» στον τάφο των γονέων του π. Βασιλείου. Κατά την τοπική συνήθεια, οι τάφοι ραντίζονται με Άγιασμό, ενώ δίπλα στα μνήματα υπάρχουν τραπέζια για να τρώγουν οι συγγενείς, εύχόμενοι για τους κεκοιμημένους (δλ. νεκρόδειπνα).

● **Άναχωρήσαμε** για το Γκλντάνι, προκειμένου να προλάβουμε την έσπερινή Άκολουθία, ή οποία περιλαμβάνει "Ωρα Θ", Έσπερινό, "Ορθρο και "Ωρα Α'.

Άρχισαμε γύρω στις 15:30' και τελειώσαμε περίπου στις 18:30'. Συμμετείχαν αρκετοί πιστοί, ιδίως γυναίκες. Καθίσματα (έν είδει θεάτρου) δέν υπάρχουν. Ο ιερός Ναός της Παναγίας Πορταΐτισης γέμισε ζεστασιά από την χορωδιακή ψαλμωδία των γυναικών. Το έκκλησίασμα όλο ευλάβεια και χαρά πνευματική.

Έχοροστάτησε ο Θεοφιλέστατος Μεθώνης κ. Άμβρόσιος. Το Τυπικόν όμοιάζει προς το ρωσικό. Στον Πολυέλεο, οι πιστοί προσκυνούν τον τίμιο Σταυρό, χρίονται με έλαιον και ραντίζονται με Άγιασμό.

Στην διάρκεια της μακρής Άκολουθίας, έτελέσθησαν δύο Βαπτίσεις στο Βαπτιστήριο, παρά την Εΐσοδον του Ναού.

● **Στό** κατάλυμά μας, ή ευλογημένη Ρουσουντάν μας υποδέχθηκε πάλι άνοικτόκαρδα...

ΤΗΝ Κυριακή, 6/19ην Ἰουλίου, μνήμη τοῦ Ὁσίου Σισώη τοῦ Μεγάλου, ἐλειτουρήσαμε στὸν Ναὸ τῆς Πορταϊτίσσης καὶ κατόπιν ἐπισκεφθήκαμε τὸ κέντρο τῆς πόλεως.

α. Προηγέθησαν οἱ Ὁρες Γ΄ καὶ ΣΤ΄ καὶ περίπου στὶς 10:00΄ ἄρχισε ἡ Λειτουργία. Ἔλαβαν μέρος οἱ Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ δύο Ἱερεῖς μας, συμβοηθούτων πολλῶν Ὑποδιακόνων.

Οἱ γυναῖκες ψάλτριες ἔψαλαν πολὺ κατανυκτικά, φέρουσαι τὴν εἰδική τους ἐνδυμασία (μαῦρο/κόκκινο οἱ ἔγγαμες, θαλασσὶ/ἄσπρο οἱ ἄγαμες). Τὰ ἑλληνικὰ ἀκούσματα ἀρκετά: *Κύριε ἐλέησον, Παράσχου Κύριε, Ἅγιος ὁ Θεός, Ἄξιόν ἐστι, Πάτερ ἡμῶν, Καὶ τῷ πνεύματί σου, Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα κ.ἄ.*

Παρὰ τὶς θερινὲς διακοπές, ὁ τεράστιος Ναὸς ἦταν πλήρης πιστῶν, τὸ πλεῖστον γυναῖκες, ἰδίως νέες, μὲ προσεκτικὴ ἐνδυμασία καὶ καλυμμένη τὴν κεφαλή.

Πρὸ τοῦ Δι' εὐχῶν, ὠμίλησε ὁ Θεοφιλέστατος Ὁρεῶν κ. Κυπριανός, βάσει τοῦ εὐαγγελικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ Ἀναγνώσματος τῆς ἡμέρας (Κυριακὴ Ματθαίου ΣΤ΄), γιὰ τὴν γνήσια Ἑλπίδα, ἡ ὁποία πρέπει νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν Ὑπομονὴ καὶ τὴν Ἀγάπη. Αὐτὴ ἡ ἐν Χριστῶ Ἑλπίς θὰ φέρῃ τὴν Ἀνάστασί μας ἀπὸ τὴν πνευματικὴ παραλυσία (καὶ τὴν σωματικὴ ἐνίστε). Ἐπίσης, θὰ φέρῃ καὶ τὴν τόσο ποθητὴ γιὰ τοὺς Γεωργιανοὺς ἐθνικὴ τους Ἀνάστασι, ἐφ' ὅσον ἡ ἱστορικὴ καὶ θαυμάσια αὐτὴ χώρα κεῖται παράλυτος ἀπὸ τὶς ἀκόμη καὶ πρόσφατες δοκιμασίες. Ἕνας Λαός, ὁ ὁποῖος δοκιμάζεται, ἀλλὰ ἐλπίζει ἐν Χριστῶ, εἶναι εὐλογημένος, ἐφ' ὅσον δέχεται τὴν δοκιμασία ὡς δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ

ἐμβαθύνουμε συνεχῶς στὸ νόημα τοῦ πόνου στὴν ζωὴ μας...

Στὸ τέλος προσεφέρθησαν δῶρα-εὐλογίες στὸν π. Βασίλειο: μία πολύτιμος Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ μία τοῦ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ. Κατόπιν, ψάλλοντος τοῦ Χοροῦ ἐπὶ ἀρκετὴν ὥρα, ὅλοι οἱ πιστοὶ ἠσπάζοντο τὸν Σταυρό, ἐραντίζοντο μὲ Ἁγιασμό, ἔπαιρναν Ἀντίδωρο καὶ μία Εἰκονίτσα.

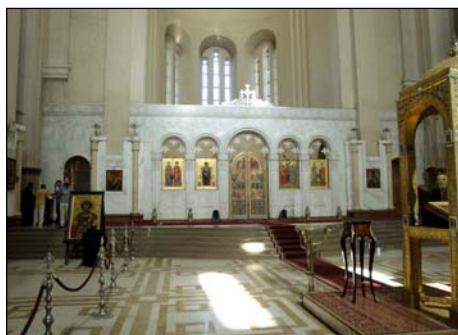
Γύρω στὶς 13:00', στὸ βαγόνι-Τράπεζα δεχθήκαμε ὠραῖα γεωργιανὰ κεράσματα καὶ ἐδώσαμε δωράκια-εὐλογίες στοὺς Ἱερεῖς μας, τὴν Πρεσβυτέρα τοῦ π. Βασιλείου καὶ τὶς προθύμως διακονοῦσες γυναῖκες.

6. Μία Γεωργιανὴ πνευματικὴ μας θυγατέρα, διαμένουσα στὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' εὐρισκομένη ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες στὴν Τιφλίδα, προθυμοποιήθηκε νὰ μᾶς παραθέσῃ γεῦμα σὲ ἓνα Ἐστιατόριο στὸ κέντρο. Παρεκάθησαν οἱ ἐξ Ἑλλάδος, οἱ δύο Ἱερεῖς μας καὶ ἕξι ἀκόμη Γεωργιανοί. Τὰ φαγητὰ ἦσαν εἰδικὰ ἐπιλεγμένα, ὥστε νὰ παρουσιάσουν τὴν γεωργιανὴ παραδοσιακὴ μαγειρικὴ. Ἦσαν ὄντως θαυμάσια.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ γεύματος ἦταν ἐντονη ἡ αἴσθησις τῆς κοινῆς Πίστεως, τοῦ κοινοῦ ἐν πολλοῖς Πολιτισμοῦ μας, τοῦ κοινοῦ Ἡθους μας ἢ αἴσθησις, ὅτι εὐρισκόμεθα στὴν Ἑλλάδα. Ὅταν στὴν πρόποσί μας εἶπαμε, ὅτι τὴν Τρίτη «φεύγουμε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἐπιστρέψουμε στὴν Ἑλλάδα!...», οἱ Γεωργιανοὶ συνδαιτυμόνες ἐξέσπασαν σὲ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα...

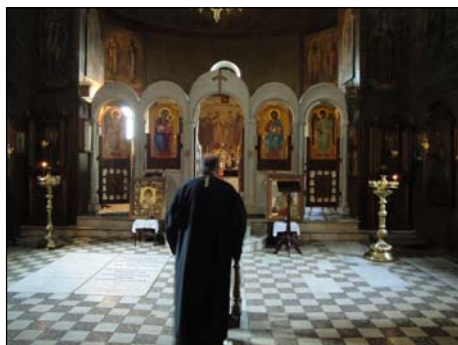
γ. Ἐν συνεχείᾳ, ἐπισκεφθήκαμε τὸν νεοπαγὴ παμμεγέθη Ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ ὁποῖος εἶναι πλέον ὁ πατριαρχικὸς Ναός· μαζὶ δὲ μὲ ἄλλα κτίσματα σὲ μίᾳ εὐρεῖᾳ περιοχῇ-πλάτωμα ἀποτελεῖ ἓνα ἐκπλητικὸ συγκρότημα. Ὁ χρυσοῦς τροῦλλος τοῦ (ὑψὸς Ναοῦ 100 μ.!), δεσπάζει μεγαλόπρεπα σὲ ὅλη τὴν πόλι.

Ὅταν εἰσήλθαμε αἰφνιδιασθήκαμε γιὰ ἄλλη μίᾳ φορὰ εὐχάριστα: πλῆθος κόσμου προσευχομένου!... Ψαλμωδίες, θαυμάσιες Εἰκόνες (καμμία δυτικὴ ἐπίδρασις). Μία μεγάλη Εἰκόνα τῶν Ἁγίων Κηρύκου καὶ

Ίουλίττης ἔρρεε ἅγιο Μύρο!... Ὑπὸ τὸν Ναό, ἄλλοι χῶροι εὐρύχωροι, ἄλλος Ναός... Οἱ πιστοὶ νὰ σπεύδουν νὰ μᾶς συναντήσουν γιὰ νὰ πάρουν εὐλογία, νὰ ζητήσουν συμβουλές... Διηγῆσεις θαυμάτων... Ἕνας Ναός-Μαρτυρία γιὰ τὴν νίκη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν ἀθεϊστικὴ λαίλαπα.

δ. Κατόπιν, ἀνεβήκαμε σὲ μία ὄρεινὴ περιοχὴ, στὴν δυτικὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Κουρά, ὅπου προκνήσαμε τὸ Μοναστήρι τοῦ Ὁσίου Δαβὶδ (ΣΤ΄ αἰ.). Οἱ Πατέρες τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ Προσκυνηματος μᾶς ὑποδέχθηκαν μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ εὐγένεια, μᾶς ὠδήγησαν στὸν κατανυκτικώτατο Ναὸ καὶ στὸ βραχῶδες Ἀσκητήριο τοῦ Ὁσίου Δαβὶδ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀναβλύζει ἀφθόνως Ἀγίασμα. Συνωμιλήσαμε, ἔχουν πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Ἀπὸ τὸν Ὁσιο Δαβὶδ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἔχῃς μία πανοραμικὴ θέα ὅλης τῆς Τιφλίδος, ἡ ὁποία ἀπλώνεται, μετὰ τὸν ποταμὸ, πρὸς ἀνατολάς.

ε. Καταλήξαμε στὸ πτωχὸ διαμέρισμα τῆς Γεωργιανῆς μας θυγατέρας, ὅπου μαζί μὲ ἄλλα συγγενικὰ καὶ φιλικὰ πρόσωπα μείναμε μέχρι ἀργά, συζητοῦντες οἰκοδομητικὰ θέματα. Δίψα μεγάλῃ, ἀγάπη καὶ φιλοξενία ἐγκάρδια, εὐγένεια καὶ ἀξιοπρέπεια, φτώχεια ἀπερίγραπτη (ἄθλια σοβιετικὴ πολυκατοικία, διαμέρισμα 17 τ.μ. γιὰ τρία ἄτομα!...), ἐθνικὴ ὑπερηφάνια καὶ νοσταλγία, τραγούδια γεωργιανά, συνοδεία πιάνου.

• **Ἡ οἰκοδέσποινά μας** Ρουσουντάν ἀνέμενε γύρω στὰ μεσάνυχτα, γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχθῇ, μὲ φιάλες δροσεροῦ νεροῦ στὰ χέρια καὶ χαμόγελο μητρικὸ στὰ χεῖλη...

* * *

Ἡ Δευτέρα, 7/20ῆ Ἰουλίου, μνήμη τῆς Ἀγίας Μάρτυρος Κυριακῆς, τελευταία ἡμέρα μας στὴν Γεωργία, ἦταν ἀφιερωμένη σὲ ἓνα μεγάλο Προσκύνημα: στὸν ἱερὸ Τάφο τῆς Ἀγίας Νίνας.

Μετά ἀπὸ δύο περίπου ὥρες διαδρομὴ πρὸς ἀνατολὰς στὴν ὄρεινὴ Καχέτη (τὸ 87% τοῦ ἐδάφους τῆς Γεωργίας εἶναι ὄρεινὸ), ἐφθάσαμε στὸ χωριὸ Μπόντμπε, στὸ Ἱερὸ Γυναικεῖο Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Νίνας. Ἐνα θαυμάσιο συγκρότημα, ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ τάξις καὶ ἡ καθαριότης σὲ ἄρμονικὴ σύνθεσι μὲ τὸ ἐπίσης θαυμάσιο φυσικὸ περιβάλλον.

Ἐπὶ τῆς ἐκείνου κυρίως προσκνηματικῆς χώρου, ὅπου ὁ περίφημος Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (ἀνάγεται στὰ μέσα τοῦ Δ΄ αἰ.), ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ θαυματόδρυτος Τάφος τῆς Ἁγίας Νίνας καὶ ὁ καθαρὰ μοναστικὸς, ὅπου ἀσκοῦνται περίπου τριάντα Μοναχῆς.

Ὁ ἱερός Τάφος τῆς Ἁγίας εἶναι ἀκριβῶς στὸν τόπο ὅπου εὐρίσκετο τὸ ἀσκητικὸ της καλυβάκι. Ἐκεῖ, εἶχε ἐγκατασταθῆ στὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς της, προσευχομένη καὶ διδάσκουσα. Ἐκεῖ, ὠλοκλήρωσε τὴν ἀποστολικὴ της διακονία καὶ ἐκοιμήθη τὴν 14η Ἰανουαρίου γύρω στὸ 338, σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν.

Προσκνησάμε μὲ βαθειὰ κατάνυξι καὶ δέος τὸν Τάφο τῆς Ἁγίας, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἀνοίχθηκε, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία της. Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ὁ ἐσωτερικὸς του διάκοσμος προκαλεῖ καρδιακὴ συντριβή!... Προσευχὴ ὑπὲρ τοῦ σύμπαντος κόσμου...

Ἐπακολούθησε μία βαθειὰ κατάβασις, ἐν μέσω πυκνῆς βλαστήσεως καὶ ἐφθάσαμε στὴν πηγὴ καὶ τὸ Ἁγίασμα τῆς Ἁγίας, ὅπου λούονται οἱ πιστοὶ καὶ θεραπεύονται.

Ἦδη ἦσαν πολλοὶ εὐλαβεῖς προσκνηταὶ ἐκεῖ, ἰδίως γυναῖκες νεαρῆς ἡλικίας, οἱ ὁποῖοι σὲ δύο χωριστοὺς χώρους (γιὰ ἄνδρες καὶ γυναῖκες) ὑπὸ τὸν Ναὸν ἐλούοντο, χαίροντες χαρὰν ἄδολον καὶ προσευχόμενοι.

Μετά τὴν κοπιώδη, ἀλλὰ γεμάτη χαρὰ ἀνάβασι, ἐπισκεφθῆκαμε τὸ πολὺ ὠραῖο Κοιμητήριον τῆς Μονῆς, ὅπου προσευχηθῆκαμε φιλοσοφῶντες καὶ αὐτομεμφόμενοι...

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μας στὴν πρωτεύουσα, ἐγευματίσαμε μέσα στὸ πυκνὸ δάσος, δοξάζοντες τὸν Θεὸ γιὰ τὰ μεγαλεῖα τῆς Φιλανθρωπίας Του.

• **Ἐπιστρέψαμε** στὴν Τιφλίδα ἐνωρὶς τὸ ἀπόγευμα γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦμε, νὰ δειπνήσουμε λιτὰ καὶ νὰ ἐτοιμασθοῦμε γιὰ τὸ ταξίδι πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἡ ἄγρυπνη οἰκοδέσποινά μας κα Ρουσούνταν πάντα

πρόθυμη και χαμογελαστή, με θαυμάσια γεωργιανή μαγειρική, εύφυης και καλή συνομιλήτρια, με πολλές γνώσεις και δυναμική προσωπικότητα, ταυτόχρονα δε σεμνή και προσεκτική, πραγματική άριστοκράτισσα.

* * *

ΤΗΝ Τρίτη, 8/21η Ιουλίου, στις 2:30΄ ξεκινήσαμε για τὸ ὠραῖο ἀεροδρόμιο τῆς Τιφλίδος. Μᾶς ἀνέμεναν μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ ἀρκετοὶ πιστοὶ μας μαζί μὲ τοὺς δύο Ἱερεῖς μας π. Βασίλειο καὶ π. Βαχτάνγκ, γιὰ νὰ μᾶς κατευοδώσουν... Ὁ ἀποχαιρετισμὸς ἦταν πολὺ δύσκολος... Πόσο ἰσχυροὶ εἶναι οἱ δεσμοὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης!...

Στις 4:30΄ ἀναχωρήσαμε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι μὲ τὴν πτήσι 1387 τῶν «Τουρκικῶν Ἀερογραμμῶν». Μετὰ ἀπὸ δύο ὥρες, ἐφθάσαμε στὴν *Πρωτεύουσα τῆς Ρωμησύνης*, τὴν Πόλι τῶν ὀνείρων μας. Εἶχαμε τὴν ἰδιαίτερη εὐλογία νὰ παρεμῖνουμε στὴν Πόλι γιὰ δέκα περιπτου ὥρες.

● **Γύρω** στὶς 7:00΄, ὑπὸ τὸν ταλαιπωροποιὸν καὶ πάλιν καύσωνα, ἄρχισε μίᾶ σύντομος περιήγησις στὰ κυριώτερα σεβάσματα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, τὰ ὁποῖα ὁ πανδαμάτωρ χρόνος δὲν τὰ ἐξαφάνισε, χάριτι Θεοῦ, γιὰ νὰ μαρτυροῦν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Γένους μας.

α. Ἐθαυμάσαμε τὴν Μονὴ Παντοκράτορος (στὸ Πέραν), προσευχηθήκαμε ἔξω ἀπὸ τὸν περίφημο Ναὸ τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας (Τζαμί τῶν Ρόδων), στὸ Ἁγίασμα τοῦ Ἁγίου Νικολάου (ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν Τειχῶν τῆς Πόλεως πρὸς Κεράτιον), στὸν πατριαρχικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Φανάρι: κλειστὴ Πύλη τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Πατριάρχου, Ἱερὰ Λείψανα (πλήρη) Ἁγίας Εὐφημίας, Ἁγίας Σολομονῆς, Ἁγίας Θεοφανοῦς Αὐγουστής, ὡς καὶ τμήματα τῶν Ἁγίων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Θεολόγου καὶ Ἰωάννου Χρυσόστομου, μέρος τῆς Ἱερᾶς Κολώνας ἐφ' ἧς ἐμαστιγώθη ὁ Κύριός μας κ.ἄ.

β. Τὸ κατανυκτικὸ ὀδοιπορικὸ μας συνεχίσθηκε στὴν γυναικεῖα Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (Βαλουκλή), ὅπου οἱ τάφοι τῶν

Πατριαρχῶν καὶ τὸ θαυμαστὸ Ἅγί-
ασμα μὲ τὸν νέο περίφημο Ναὸ (βλ.
Παρασκευὴ Διακαινησίμου): κατό-
πιν, στὶς Βλαχέρνες, ὅπου τὸ Ἅγί-
ασμα (βλ. Ἅγία Σκέπη, Ἅγιος Ἀν-
δρέας διὰ Χριστὸν Σαλός, Τιμία
Ἐσθῆς): ὕστερα, στὴν ἐκπληκτικὴ
Μονὴ τῆς Χώρας (Καχριε Τζαμί, νῦν
Μουσεῖο, ψηφιδωτὰ θαυμαστά, ὁ
Χριστὸς μας «ἡ Χώρα τῶν Ζώντων»,
ἡ Θεοτόκος «ἡ Χώρα τοῦ Ἀχωρή-
του»!...)· ἐν συνεχείᾳ, στὸ Πικριδίον
(Χάσκιοϊ), ὅπου ὁ περίφημος Ναὸς
τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, στὸ Κοιμη-
τήριο τοῦ ὁποῦ σῴζεται ὁ Τάφος
τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Ἀργυρῆς
(† 30ῆ Ἀπριλίου 1725 περ.) καὶ
ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τὰ Ἱερὰ Λείψανά
της· τέλος, διήλθαμε ἔξω ἀπὸ τὴν

κατερειπωμένη Μονὴ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου καὶ τὸν
λαμπρὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Σεργίου καὶ Βάχχου.

γ. Στὶς 13:10 εὐρισκόμεθα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι τῆς Ρωμηοσύνης,
τὴν ξακουστὴ Ἁγία-Σοφία μας!...

Δέος, κατάνυξις, δάκρυα...
Προσπαθεῖς, καθὼς ἀναμένεις
νὰ εισέλθης (Μουσεῖο, μεγάλο
πλῆθος τουριστῶν ἐκ πάσης
τῆς οἰκουμένης), νὰ ἀγκαλιά-
σης μὲ τὸ βλέμμα σου τὸ ἀρι-
στούργημα αὐτὸ τῆς Βυζαν-
τινῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τότε
ἀγκαλιάσεις μιὰ χιλιόχρονη
Ἱστορία Πατριαρχῶν, Συν-
όδων, Ἁγίων, Αὐτοκρατόρων,
Θαυμάτων...

Ὅ,τι σεμνότερο, ἀλλὰ καὶ ἀνυπέροβλοτο σὲ αἰσθητικὴ πληρότητα, σοῦ

ἀποκαλύπτεται, ὅταν πλέον εἰσέρχῃσαι στὸ συγκλονιστικὸ αὐτὸ σέβασμα τοῦ Γένους μας!

Τώρα, κατανοεῖς τὰ λόγια τοῦ ἔκθαμβου Ἀυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ: «Δόξα τῷ Θεῷ, τῷ καταξιώσαντί με τοιοῦτον ἔργον ἀποτελέσαι. Νενίκηκά Σε Σολομών»!...

Θλίψις, αὐτομεμψία, μετάνοια, προσευχή!... Τὸ περίλαμπρο μνημεῖο τῶν ἐνδόξων Ἀρχιτεκτόνων Ἀνθίμου καὶ Ἰσιδώρου ἔχει μεταβληθῆ σὲ Μουσεῖο, καταπατούμενο ἀσεβῶς ἀπὸ τὴν ἀπρόσεκτη καὶ ἄσεμνη ἀγέλη τῶν τουριστῶν, ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκφράσουν τὴν αὐθόρμητη εὐλάβειά τους οὔτε μὲ ἓνα ἀπλὸ σταυροκόπημα, οὔτε μὲ μία μετάνοια στὸ δάπεδο, οὔτε μὲ ἓνα ἀσπασμὸ σὲ ὅ,τι ἀγίασε ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!...

• **Ὁ χρόνος** μᾶς πιέζει... Στὶς 17:40´ ἀναχωροῦμε μὲ τὴν πτῆσι 1849 τῶν «Τουρκικῶν Ἀερογραμῶν» γιὰ τὴν Ἀθήνα. Μετὰ ἀπὸ μία ὥρα, στὸ «Ἐλευθέριος Βενιζέλος» μία ὁλόκληρη *ἱστορία πέντε ἡμερῶν* ἦταν συμπυκνωμένη στὴν καρδιά μας καὶ ἔδινε παρὼν στὴν ἀνήσυχη μνήμη μας ἓνας πολιτισμὸς ἀπὸ τὴν Κολχίδα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, στὰ Δ. παράλια τῆς Γεωργίας (ΣΤ΄ αἰ. π.Χ.) ὡς τὴν Πόλι τοῦ Μ. Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἁγία-Σοφιάς...

Δόξα καὶ εὐχαριστία τῷ Δοτῆρι παντὸς ἀγαθοῦ, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι!

